

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Digitale Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de leden Six Dijkstra (NSC) en Kathmann (GroenLinks-PvdA) over hun initiatiefnota inzake «Wolken aan de horizon» (Kamerstuk 36 574, nr. 2).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Kathmann

Adjunct-griffier van de commissie,
Muller

Nr	Vraag
1	Bij de bronvermelding staan een aantal interessante namen, maar hebben de initiatiefnemers ook met Chief Information Officers (CIO's) of Raden van Bestuur (RvB's) van overheidsorganisaties gesproken zoals, maar niet beperkt tot, het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), de Belastingdienst, of de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), dewelke met grote IT-uitdagingen te kampen hebben en clouddiensten afnemen?
2	Kunnen de initiatiefnemers een beeld schetsen hoe voorkomen wordt dat Nederlandse en Europese softwareontwikkelaars die leveren aan de publieke sector en daarnaast gebruikmaken van de infrastructuur van hyperscale cloudproviders tussen wal en schip raken?
3	Hebben de initiatiefnemers het risico van bedrijfsovernames en «joint-ventures» onderzocht, aangezien kleinere partijen kunnen opgaan in grotere partijen en grotere partijen weer overgenomen kunnen worden door derde partijen (en een lokale partij dus geen garantie is)?
4	Zijn er op dit moment redelijke Europese alternatieven voor de wens om een Europese cloudinfrastructuur te bouwen? Zo nee, wanneer zijn deze te verwachten?
5	Wat is voor de initiatiefnemers de voornaamste reden waarom er gekozen is voor Microsoft voor onze cloudinfrastructuur?
6	Onder «Amerika» en «Amerikaanse» worden de Verenigde Staten verstaan. De initiatiefnemers spreken uit dat een stabiele regering aldaar in de toekomst allerminst zeker is. Kunnen de initiatiefnemers duiden wat zij met deze uitspraak bedoelen?
7	Door innige samenwerking tussen het Rijk en Microsoft zet Nederland volgens de initiatiefnota lokale alternatieven buitenspel. In hoeverre zijn lokale alternatieven nu in staat om hetzelfde niveau van dienstverlening te leveren?
8	De initiatiefnota stelt dat zonder ingrijpen het denkbaar is dat er op termijn zelfs geen Nederlandse of Europese cloudindustrie overblijft. Welke rol heeft de Digitalemarktenverordening (DMA) hierin?
9	Hoe zeker kan worden gesteld dat de dataveiligheid groeit, wanneer de afhankelijkheid van Amerikaanse megabedrijven afneemt? Zijn de veiligheidsstandaarden van deze aanbieders mogelijk van een hoger niveau dan van de kleinere alternatieven?
10	Behoren de veiligheidsstandaarden ook niet tot de uitlegbare voordelen van het kiezen voor grote cloudaanbieders?
11	De initiatiefnemers schrijven op pagina 5 van de initiatiefnota: «Door de grootschalige verhuizing van persoonsgegevens naar landen waar bedrijven geen loyaliteit hebben richting Nederlanders, raken burgers grip over hun eigen leven kwijt.» Op pagina 8 wordt in dat verband nog verwezen naar de Amerikaanse CLOUD Act, maar ook naar de spionage-activiteiten van de VS. Ook andere landen kunnen verzoeken om toegang tot data te verkrijgen. In de EU wordt gewerkt aan de E-evidence regulation die eenzelfde werking heeft, ook wanneer de data op Nederlandse servers staat. Dit staat niet op zichzelf en Nederland kan ook verzoeken indienen. Daarnaast heeft ook Nederland inlichtingendiensten met verre-gaande bevoegdheden. Hebben initiatiefnemers de risico's voor clouddiensten op Europese servers in verhouding tot deze ontwikkelingen meegewogen, maar ook in verhouding tot EU-landen waar de EU-wetgeving niet prevaleert boven de constitutionele wetgeving van dat land?

- 12 Was de conclusie van de Stichting Internet Domeinregistratie Nederland (SIDN) dat het in Nederland aan arbeidsaanbod ontbreekt onjuist?
- 13 Het onderzoek van de Autoriteit Consument & Markt (ACM), waarnaar verwezen op pagina's 5 en 6, stelt dat Nederland in de top 5 van landen staat waarin het meest wordt besteed aan clouddiensten als percentage van de totale IT-kosten. Dit gaat dan om een wereldwijd beeld, immers verwijst de ACM naar een grafiek van Techzine. Het gaat dan om, voor wat Nederland betreft, 7,2% van de totale IT-kosten. In het Indexverslag over de digitale economie en samenleving 2022 – Digitale overheidsdiensten van DESI scoort Nederland hoog.¹ Wanneer we dan naar het verslag kijken van de ACM, op pagina 23, zien we bij figuur 2 het gebruik van clouddiensten per land (EU-breed).
 Hebben de initiatiefnemers de overeenkomst tussen deze grafiek en de scores op digitale economie en samenleving van DESI meegewogen? Wat zal de impact zijn op de huidige kwaliteit van de dienstverlening indien het huidige beleid wordt omgegooid conform de gedane voorstellen? Tevens de vraag hoe die 7,2% ten opzichte van de totale IT-kosten zich verhoudt tot de budgetten per land. Indien Duitsland € 100 miljoen investeert in IT en Nederland € 70 miljoen, waarvan Duitsland € 7 miljoen investeert in de cloud en Nederland € 5,4 miljoen, dan staat dat niet in verhouding. Hebben de initiatiefnemers dit meegewogen in hun voorstel?
- 14 Welke lidstaten beschikken thans over een eigen cloudservice op overheidsniveau?
- 15 Inzake de wezenlijke risico's voor de nationale veiligheid, zoals benoemd op pagina's 10 en 11, de vraag of de initiatiefnemers enkele concrete voorbeelden hebben waar de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) onvoldoende toereikend is.
- 16 Wat is de reden dat de overheid als «launching customer» de op pagina's 10 en 11 genoemde diensten zou moeten afnemen? Kan dit niet door een derde partij in Nederland worden gedaan?
- 17 Waarop is de harde deadline voor het uitfaseren van de niet-Nederlandse cloud gebaseerd?
- 18 Hoe reëel is de ambitie dat overheidsdepartementen het liefst binnen drie maanden in staat moeten zijn hun gehele omgeving te migreren tussen clouddiensten?
- 19 Waarom gaan de initiatiefnemers uit van een kostenplaat vergelijkbaar met de huidige, wanneer er beperkt inzicht is in de huidige cijfers?
- 20 Hoe verhoudt het feit dat de Nederlands-Europese cloudmarkt eerst zodanig gevormd moet zijn dat dit aan de aanbodkant mogelijk is, tot de aanname dat de kostenplaat vergelijkbaar zal blijven, in de wetenschap dat er eerst grote investeringen noodzakelijk zullen zijn?
- 21 Op pagina 16 refereren initiatiefnemers aan een exit-strategie. Vooralsnog worden deze per departement geregeld. Hebben de initiatiefnemers ook de mogelijkheid onderzocht om dit centraal aan te sturen?
- 22 Op pagina 27 halen de initiatiefnemers het Europa-argument aan, waarin zij indirect stellen dat Nederland ook toonaangevend zou moeten zijn op het gebied van cloudtechnologie. Nu is er eind 2023 door het Ministerie van EZK de Nationale Technologiestrategie gepubliceerd waarin benoemd wordt waar Nederland toonaangevend is. Cloudtechnologie werd hierin niet genoemd als kansrijk. Kunnen de initiatiefnemers dit duiden?

¹ Bron: <https://ec.europa.eu/newsroom/dae/redirection/document/88768>.